

## Sakspapir

---

### Høringsuttalelse til grunnlagsdokument for Nasjonal transportplan 2018 - 2029

-

#### Dokumentinformasjon:

|                                                                                               |                                            |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------|
| Saksbehandler:<br>Ronny Frekhaug<br>Tlf: 70 16 20 15<br>E-post: postmottak@alesund.kommune.no | ArkivsakID: 14/5998<br>JournalID: 16/40801 |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------|

#### Behandling:

| Saksnr | Utvalg        | Dato       |
|--------|---------------|------------|
| 062/16 | Formannskapet | 21.06.2016 |

#### 062/16 - Formannskapet

##### Vedtak:

Ålesund formannskap avgir høringsuttalelse til grunnlagsdokumentet for Nasjonal transportplan 2018 – 2029 i tråd med saksframlegget.

#### Behandling:

##### Endringsforslag Geir Stenseth

Nytt kulepunkt 4 nederst i rådmannens forslag i saksframstillingen, endres til:

- Strekningen Breivika – Lerstad er svært viktig for utviklingen i byregionen. Vi mener at dette prosjektet har større samfunnsnytte enn det som kommer fram i beregningene i NTP og Ålesund kommune ber om at dette prosjektet blir prioritert i første del av planperioden og at rammene økes til nivået i forrige NTP.

##### Endringsforslag Edvard Anders Devold

I kulepunkt 3 i rådmannens saksframstilling stykes følgende:

"For å kunne nå nullvekstmålet"

#### Votering:

Geir Stenseth (FRP) sitt endringsforslag til nytt kulepunkt 4 falt med 9 mot 4 stemmer.

Edvard Anders Devold (H) sitt endringsforslag til nytt kulepunkt 3 falt med 9 mot 4 stemmer.

Rådmannens innstilling ble vedtatt med 9 mot 4 stemmer.

**Rådmannens innstilling:**

Ålesund formannskap avgir høringsuttalelse til grunnlagsdokumentet for Nasjonal transportplan 2018 – 2029 i tråd med saksframlegget.

---

**Bakgrunn:**

Transportetatene (AVINOR, Statens vegvesen, Kystverket og Jernbaneverket) la 29. februar 2016 fram sitt grunnlagsdokument for Nasjonal Transportplan (NTP) for perioden 2018 – 2029. Grunnlagsdokumentet ligger ute på offentlig høring med høringsfrist 1. juli 2016. De høringsparter som er direkte invitert til å avgi høringsuttalelse, er fylkeskommunene og de store byområdene. Ålesund kommune har derfor i samråd med Sunnmøre regionråd spilt inn momenter til fylkeskommunens høringsuttalelse. Her tas en rekke prosjekt i regionen opp. I tillegg mener vi det er viktig at Ålesund kommune i tillegg avgir egen uttalelse som fokuserer spesielt på våre lokale utfordringer.

**Vurdering:*****Hovedmål***

Hovedmålene i grunnlagsdokumentet listes opp under overskriftene framkommelighet, transportsikkerhet og klima og miljø:

- Bedre framkommelighet for personer og gods i hele landet.
- Redusere transportulykkene i tråd med nullvisjonen.
- Redusere klimagassutslippene i tråd med en omstilling mot et lavutslippssamfunn og redusere andre negative miljøkonsekvenser.

***Nullvekstmålet og bymiljøavtaler/belønningsordning***

Grunnlagsdokumentet fokuserer i stor grad på de største byene når incentiver til klimavennlige transportsatsinger drøftes. Bl.a. nevnes kun følgende byregioner som aktuelle for bymiljøavtaler nå:

- Oslo/Akershus (Oslo-regionen)
- Bergen
- Trondheim
- Nord-Jæren
- Kristiansands-regionen
- Buskerudbyen
- Nedre Glomma
- Grenland
- Tromsø

Disse byregionene er plukket ut dels fordi de i sin tid kom med i programmet «Framtidens byer». At det kun er disse som nå vurderes som aktuelle kan synes noe tilfeldig. Det kommer f. eks. ikke frem i grunnlagsdokumentet at Ålesundregionen er en tett integrert bo- og arbeidsmarkedsregion på rundt 100.000 innbyggere. Dette bringer regionen fullt på høyde med en del av regionene på listen ovenfor når det gjelder størrelse. Det er også en svært stor pendling mellom kommunene i regionen og spesielt inn til Ålesund.

Nullvekstmålet gjelder i dag for de ni byområdene som er aktuelle for bymiljøavtaler. Transportetatene anbefaler likevel at målet utvides til også å omfatte byregioner der miljø- og kapasitetsutfordringer gjør det formålstjenlig å dekke veksten i persontransport med andre transportmidler enn privatbil. Det anbefales også at nullvekstmålet bør legges til grunn i alle byer der det er aktuelt med bypakker.

I grunnlagsdokumentet gir transportetatene uttrykk for at det bør settes av øremerkede midler til driftstilskudd til kollektivtransporten i de byområder som ikke er omfattet av muligheten for å oppnå en bymiljøavtale. Etatene foreslår likevel ikke midler til dette i plaperioden på bakgrunn av styringssignaler fra samferdselsdepartementet om å prioritere de ni største byområdene.

Rådmannen mener at det i det videre arbeid med NTP må settes av midler til styrking av kollektivtransporten i øvrige byområder i landet, herunder Ålesundsregionen. I følge Statens vegvesen er dagens trafikk på hovedveiene inn og ut av Ålesund vesentlig høyere enn vegene er dimensjonert for. Med dagens økonomiske rammer for fylkeskommunen er det svært vanskelig å oppnå en satsing på kollektivtilbudet i Ålesundsregionen som er egnet til å flytte personreiser over fra privatbil til kollektivtransport. Skal nullvekstmålet nås i Ålesundsregionen krver dette statlig medvirkning. Ålesundsregionen ønsker derfor å komme inn under ordningen med bymiljøavtaler eller andre statlige stimulerings tiltak..

Det vises også til møte med politisk rådgiver i Samferdselsdepartementet Toril Charlotte Ulleberg Reynolds og statssekretær i Kommunal- og moderniseringsdepartementet Per-Willy Trudvang Amundsen 04.04.2016 vedr. bymiljøavtaler og belønningsmidler. På dette møtet deltok både fylkesordfører Jon Aasen i Møre og Romsdal fylkeskommune og ordfører i Ålesund Eva Vinje Aurdal. Det ble lagt fram faktamateriale om Ålesundsregionen i møtet.

### ***Konkrete prosjekt***

#### **Bypakke Ålesund**

Det er arbeidet over lengre tid med en bypakke for Ålesund. KVVU for bypakken var ferdig i juni 2013 og søknad om etablering av et bompengeprojekt ble oversendt Vegdirektoratet i juni 2014. Våren 2015 ble bypakken avvist i sin daværende form av statsråd Solvik-Olsen. Etter møtet med statsråden og korrespondanse med departementet, ble arbeidet med bypakken tatt opp igjen høsten 2015 og nytt bystyrevedtak på en justert bypakke ble fattet 03.12.2015.

Deretter har prosessen tilsynelatende stoppet opp igjen. Tre år etter at KVVU for bypakken var ferdig har hverken kommunen eller Statens vegvesen fått tilbakemelding på den. Dette innebærer at Vegdirektoratet ikke vil gå videre med bypakken før departementet har behandlet KVVU-rapporten. Ålesund kommune ber om at det gis tilbakemelding snarest, slik at arbeidet kan komme videre.

For Ålesund kommune er det viktig å påpeke at bypakken i Ålesund står i en særstilling i fylket og ikke kan sammenliknes med bypakkene i Molde og Kristiansund.

#### E136 Breivika – Lerstad

Dette prosjektet ligger inne med en statlig bevilgning på 400 mill. kroner i planperioden. Dette er en reduksjon på 50 mill. kroner i forhold til inneværende NTP-periode. I tillegg er prosjektet skjøvet ut i tid med første bevilgning lagt til 2022/23. I tillegg forutsettes det 1,4 mrd. i bompengefinansiering.

For Ålesund kommune kan det ikke aksepteres at de statlige bevilgningene reduseres og skyves ut i tid. Vi mener at dette prosjektet har større samfunnsnytte enn det som kommer fram i beregningene i NTP. Prosjektet er dessuten ferdig regulert og er en viktig del i bypakke Ålesund. Det er viktig at dette prosjektet blir en del av oppstarten av bypakken. Også som en forbindelse til Møreaksen og for sammenknyttingen av byene Ålesund og Molde er dette prosjektet viktig.

#### E39 Vegsund – Breivika

I prosjektet inngår bygging av et nytt løp i Blindheimstunnellen. Prosjektet ligger inne med en statlig bevilgning på en mrd. kroner i planperioden. I tillegg forutsettes det 1,8 mrd. i annen finansiering; det vil i all hovedsak si bompengefinansiering. Av trafiksikkerhetshensyn er det viktig at dette prosjektet gjennomføres da kapasiteten i Blindheimstunnellen er overskredet. Dette er også et viktig prosjekt på E39 som bl.a. skal sikre god kapasitet på gjennomfartsåren gjennom Ålesund.

#### Møreaksen og Hafast

Disse to prosjektene på E39 vil være av stor betydning for å binde sammen flere viktige bo- og arbeidsmarkedsregioner i fylket. Ålesund kommune merker seg at det ikke er foreslått konkrete bevilgninger til disse prosjektene i NTP-utkastet, men ber om at det avsettes midler til utredning og planlegging av disse prosjektene slik at de kan gis en konkret vurdering ved neste rullering av NTP.

#### Ålesund lufthavn Vigra

Ålesund kommune vil også understreke betydningen av Ålesund lufthavn, Vigra. I 2014 var det over en million reisende over flyplassen, og den er en av få flyplasser i landet som har driftsoverskudd. Flyplassen er helt sentral for et internasjonalt orientert næringsliv og som en inngangsport for turisme til en svært attraktiv landsdel. Dette gjenspeiles i en rekke direkteruter til utenlandske destinasjoner. Det er viktig for regionen at Ålesund lufthavn får gode utviklingsmuligheter i framtiden, herunder gode transportmuligheter til og fra flyplassen. Ålesund kommune støtter derfor transportetatens forslag om fremtidig utbygging av terminalbygg og rullebane.

#### Økonomisk ramme

Både E39 Vegsund – Breivika og E136 Breivika – Lerstad er kun inne i alternativet med høy økonomisk ramme. Dersom et annet alternativ legges til grunn vil begge prosjektene falle ut av NTP. Også andre prosjekt i fylket er avhengig av at høy økonomisk ramme legges til

grunn. Ålesund kommune kan ikke akseptere at midlene til disse to prosjektene faller ut av NTP og vil derfor be om at høy økonomisk ramme legges til grunn i det videre arbeidet med NTP 2018 – 2029.

#### Analysemetode/samfunnsøkonomisk nytte

Den analysemetoden for samfunnsøkonomisk analyse som er lagt til grunn gir etter det vi kan se svært få prosjekt med netto nytte. Det er derfor grunn til å stille spørsmål ved om analysegrunnlaget er for snevert ved at for få faktorer tas med i betraktningen. Metoden legger stor vekt på tids- og kjørekostnader, sammenlignet med andre samfunnsøkonomiske kostnader. Beregningene fanger ikke godt nok opp positive gevinster ved at flere går, sykler eller reiser kollektivt. Slike tiltak som bidrar til å nå nullvekstmålet og redusere klimagassutslippene blir ikke vektlagt som en vesentlig samfunnsnytte som bidrar til å gjøre prosjekter samfunnsøkonomisk lønnsomme. Dette medfører også at tiltak i byområder lett kommer dårlig ut i modellen. Ålesund kommune ber om at nevnte tema tas inn i vurderingen av vegprosjektene i bypakke Ålesund.

#### **Økonomiske konsekvenser:**

Dette er en høringsuttalelse og har i seg selv ingen direkte økonomiske konsekvenser.

#### **Juridiske konsekvenser:**

Ingen.

#### **Andre driftsmessige eller organisatoriske konsekvenser:**

Ingen.

#### **Konklusjon med begrunnelse:**

Rådmannen tilrår at Ålesund kommune avgir en høringsuttalelse i tråd med saksframlegget. Oppsummert mener Ålesund kommune:

- Det må komme tydeligere fram i NTP at Ålesundregionen er en storbyregion med over 100 000 innbyggere og stor arbeidsinnpendling.
- Det er derfor viktig at Ålesundregionen blir en av de prioriterte byregionene som får mulighet til bymiljøavtale eller andre belønningsmidler.
- Det må avsattes større midler til drift av kollektivtrafikk i storbyregionene. For å kunne nå nullvekstmålet er det svært viktig at det er tilgjengelige midler til å utvikle kollektivtilbudet i tråd med målet om økte andeler kollektivreiser.
- Strekningen Breivika – Lerstad er et sentralt prosjekt i bypakke Ålesund og svært viktig for utviklingen i byregionen. Vi mener at dette prosjektet har større samfunnsnytte enn det som kommer fram i beregningene i NTP og Ålesund kommune ber om at dette prosjektet blir prioritert i første del av planperioden og at rammene økes til nivået i forrige NTP.
- Ålesund kommune støtter at strekningen Vegsund – Breivika (Blindheimstunnelen) er høyt prioritert.

Astrid J. Eidsvik  
rådmann

**Utrykte dokumenter i saken:**

[Transportetatenes grunnlagsdokument for NTP 2018 - 2029](#)